

**ФАКУЛТЕТ ВЕТЕРИНАРСКЕ МЕДИЦИНЕ УНИВЕРЗИТЕТА У
БЕОГРАДУ**

Кинолошка секција

СЕМИНАРСКИ РАД

ЕПАЊЕЛ БРЕТОН

Студент:
Стојадинчевић Марко

Београд, 2011

СТАНДАРД ЕПАЊЕЛ БРЕТОНА

Први стандард био је само полазна основа. Међу љубитељима, одгајивачима и кинолозима водиле су се расправе око висине, дужине репа, црне боје и облика главе. Идеална висина је 50 сантиметара; није ни превелика ни премала, а обезбеђује да пас успешно извршава задатке у лову. Због укрштања са енглеским расама, до кога је долазило случајно или намерно (мелези су били дужи и већи), била је дозвољена толеранција од 11 сантиметара (најнижи раст 45, а највиши 56 сантиметара). Први стандард признавао је само штенад природно кратког репа што је остало на снази до 1933. године, што значи да су изврсна штенад у леглу са дужим репом била одстрањивана. Што се тиче бело – црне боје, она је призната првим стандардом, али годину дана касније, 1908. године, брисана је пошто су се Французи тог времена бојали од јачег утицаја крви енглеских птичара. Међутим, највећи доказ утицаја енглеске крви показивао се сигурно на бело – наранџасте бретоне, јер их у почетку није било, а ни су настали као последица укрштања са енглеским и ирским сетерима. Бело – црна боја је поново призната 1956. године.

Општи изглед – Висина гребена: 46 -51 цм. Идеална висина гребена за мужјака износи 49-50 цм, а за женке 47-49 цм. Бретон је кратких леђа, округласте главе, са нешто плићом њушком прибраних усана. Уши су кратке и високо усађене, обрасле таласастом длаком. Длака тела је права, док је на заставицама таласаста, али никада коврџава. Рађа се са репом дужине до 10 цм, а може се родити и кус. Реп треба скратити на 1,5 до 2 цм.

Нос – Боја носа увек је затворенија од боје тела, зависно од тога да ли је пас бело – наранџаст, бело - кестењаст или бело – црн; ноздрве отворене, нос мало угласт. Мане: узак, шиљат и депигментисан нос.

Усне – Танке и прилично прибране, тј. горња усна незнатно прелази преко горње. Мане: дебеле или претерано опуштене усне.

Носник – Краће је од дужине лобање и налази се у размери 2:3. Носник је прав или благо повијен. Мане: претерано кратак или претерано

Лобања – Средње дужине, заобљена, образни делови изражени и округласти. Чеони прелаз – стоп доста је изражен, али ипак са благим прелазом. Мане: четвртаста, шиљата, округла, узана лобања или претерано изражен стоп.

Очи – Очи су боје тамног ћилибара, која је у складу са бојом длаке, живахне су и изразите. Мане: превише светле очи, зао поглед или поглед као у птице грабљивице.

Уши – Високо су усађене, пре кратке него дугачке, благо заобљене. Уши су добро обрасле таласастом длаком, мада она знатно не прелази ушну шкољку. Мане: ниско усађене, viseће, широке или обрасле претерано кврцавом длаком.

Врат – Средње је дужине, са изразитим прелазом у пределу плећки, без подгушњака. Мане: сувише дугачак, сувише танак, претерано мишићав и без видљивог прелаза у пределу плећки.

Плећке – косе су и мишићаве. Мане: стрме или претерано косе.

Надлактице – Мишићаве су и кошчате. Мане: претерано или оскудно мишићаве.

Груди – Дубоке су и изразито досежу до лактова, ребра доста заобљена и доста широка. Мане: узане, плитке груди, ребра права.

Леђа – Кратка, никад улегнута, гребен добро изражен. Мане: дугачка или улегнута леђа.

Слабински бубрежни део леђа – Кратак је, широк и снажан. Мане: дугачак, узан и слаб.

Кукови – Нижи су од гребена, избочени и допиру до висине леђа.

Сапи – Благо су нагнуте. Мане: сувише узане, равне или стрме.

Слабине – Добро, али не претерано прибрране. Мане: јако испуњене и viseће.

Реп – Прав или опуштен, уколико пас није кус. Увек је кратак, често мало искривљен и завршава са кићанком. Мане: дугачак или длаком непокривен (огољен).

Предње ноге – Подлактица врло права, нежна и мишићава. Дошапље благо нагнуто, а ноге обрасле малим и таласастим заставицама. Мане: претерано стрмо и нагнуто дошапље и недостатак заставица.

Задње ноге – Бутине широке, врло дубоке, врло мишићаве. Иста вертикала повезује врх седишта, кости и скочног зглоба. Ноге су све до бутина обрасле таласастом заставицом. Скочни зглоб није сувише затвореног угла, а задње дошапље правилног става. Мане: бутови стрми, без заставице, ноге сувише стрмих ставова или претерано затворених ставова.

Шапе – Прсти стиснути и између мало обрасли длаком. Мане: широке, дуге, претешке, сувише округле или шапе са размакнутим прстима.

Кожа – Танка, прилично млитава. Мане: дебела или сувише млитава кожа.

Длака – Тело је обрасло не претерано танком, скоро правом или незнатно таласастом длаком. Мане: коврџава или сувише свиласта длака.

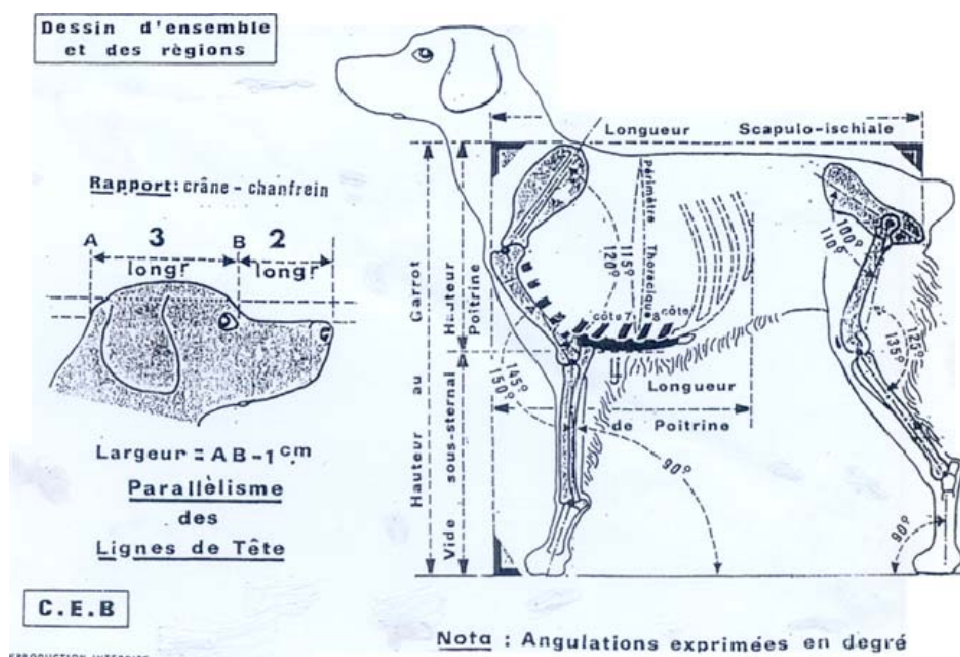
Боја длаке – Бела и наранџаста, бела и црна, бела и кестењаста, тробојна или тробојно прскна са једном или другом од најбројнијих боја.

Изглед у целини – Збијен и мишићав, мали, племенит и врло снажан пас енергичних покрета. Тежина му је, у спортском стању, 10-15 кг.

Зубало – Потпуно маказасто.

Дисквалификација – Недостаци у типу (недовољно изражене расне одлике, тако да пас укупно више не припада тој раси). Величина изван стандардом прописаних граница. Конвергенција граничних линија лобање и њушке. Бела флека на једном уву. Очи унутар беле плоче. Веома светле или очи различитих боја. Депигментисани капци. Претерано депигментисана носна печурка. Предгриз или подгриз. Недостатак више од 2П2, као и пси којима недостаје неки други зуб. Стандардом непрописана одлаканост, посебно једнобојни пси. Плашљивост. Агресивност.

*Мужјаци морају имати два нормално развијена тестиса, потпуно смештена у скротум.

ЕПАЊЕЛ БРЕТОН У ЛОВУ

Епањел бретон је универзални птичар и једнако је страствен на пернату и длакаву дивљач. Погодан је за рад на свим теренима. Грађа његовог тела чини га једним од најиздржљивијих птичара. Када се добро храни, може се са њиме ловити из дана у дан, а да не посустане. Он претражује одређени терен брзо и систематично, тако да је мала вероватноћа да иза њега остане неоткривене дивљачи. Подједнако добро подноси хладноћу и врућину. Најбоље се обучава када му се омогући што више контакта са дивљачи, како би му се развила ловачка страст, како би се рутинирао и како би било прилика да се опомене за учињену грешку. Врло је важно да се први зец одстрели када га пас маркира јер је могуће да ће остати миран и при кретању других, али ако често промашујете, пас можда помисли да је способнији и вештији од Вас и покуша да се домогне зеца. Дешава се да интелигентан пас лако оцени да је зец рањен и потеря само таквог, али се дешава неки пут да то може да установи након извесног одстојања. Следи наредба "апорт" када приметимо да је зец дохваћен оловом.

Чуло њуха је најважнији орган код пса. Оно што су за човека очи, за њега је њух. То чуло му је у просеку 6000 пута остелјивије него код човека. Има до 200 милиона мирисних ћелија на различитој величини слузокоже. Савршен олфакторни апарат омогућује му да уследи максимум меморија различитих мириса, као и способност упоређивања разликовања врло блиских, због чега у датом моменту може да одабере баш онај који га интересује. Код разних паса, па и јединки у оквиру расе, величина мирисног поља је различита. То се мери хистолошким путем, направом која се зове офалмоскоп. Већа је разлика у начину примања мириса, него у моћи њуха различитих раса. Због тога, понекад, старији пас осети дивљач и стане тамо где млађи прође, иако има једнаку оштрину њуха. Често се чује за пса који стаје ближе дивљачи да има "краћи нос", или за онога ко стаје на већем одстојању да му је њух одличан. Таква процена је једнострана јер су ту, поред оштрине њуха, од утицаја и низ других чинилаца као: природа терена, ветар, температура, влажност, густина и висина вегетације, врста дивљачи, њен положај, време које је провела на том месту, начин на који је дошла.

ЕПАЊЕЛ БРЕТОН У СВЕТУ

Епањел бретон непрестано бројно расте и не то само као ловачки пас, већ и као пас за пратњу због свог лепог изгледа, умиљатости и пријатности. После Француске, као матичне земље, најбројнији је у САД, али се њихов стандард не подудара са европским. У Европи је, после Француске, ова раса најраспрострањенија у Италији. Ова раса је код нас најраспрострањенија у Србији и Хрватској, али га је све више у свим земљама Балкана. Последњих пет или шест година бројно је порастао у нашој земљи шест пута. Стални увоз племеника из Француске и Италије учинио је да сада имамо велики фонд радно и екстеријерно квалитетних линија. На бројним утакмицама у раду које се организују код нас бретон има истакнуто место. Чак имамо и првака света у раду "Робин од Поштара" који је светски првак и екипно и појединачно на светској изложби 2007. у Италији и 2008. у Грчкој.

ЖЕНКА ИЛИ МУЖЈАК

Са женкама је проблем што су два пута годишње око 20 дана неупотребљиве за лов у време еструса. Незгода са женкама је што што негде око седме године старости у великом броју случајева добијају рак дојке који у великом броју случајева може бити злоћудни. Женка бретона је најмањи птичар и за неке барске услове може бити нејака и премала. Иначе, са њоме је лакше владати, пажљивије се понаша у кући, врту и ловишту. Она има доста предности: раностастнија је, приврженија, мирнија, лакше се обучава, умиљатија је итд...

Мужјак ће искористити сваку прилику, чим полно сазри, да се искраде и пролута, неби ли нашао женку, док женка, ако је неки пут на прави начин опоменута, неће самовољно прећи капију, чак и када ви нисте присутни. Може се десити да вас мужјак остави ако у шетњи или другде сретне женку која се пари. Многи због тога мисле да су мужјаци мање приврженији, а уствари ради се само оприродном нагону. Плодност се код мужјака завршава са 11 година а код женке са 9. Међутим за приплод мужјак се употребљава до 9 година а женка до 8, мада по происима КСС – е нема ограничења. **Изнад наведене старости дају слабије потомство, а штењење код женки ретко пролази без компликација.**

Мужјаци су лепши тј. типичније изражавају расу, робустнији, енергичнији, јачи и сигурно способнији да издрже све препреке са којима се срећу у ловишту на разноликим теренима.

ТАКМИЧЕЊА У РАДУ ПАСА ПТИЧАРА

Израз "филд трајалс" Енглези су дали концепцији за такмичење коју су засновали још 1865. године. Циљ јој је установљавање погодног метода селекције кроз рад младих паса да би употребом у приплоду јединки које се истичу квалитетом урођених особина, побољшавали птичарске расе за потребе лова. По својој садржини и критеријумима концепција је подешена за посебан начин лова какв је у Енглеској. Они деле улогу пса у лову на једне који откривају дивљач и стају на њу, чиме завршавају своју улогу (птичари) и друге који проналазе и доносе рањену и убијену дивљач (ретривери или шпрингери).

Французи су направили "филд трајалас" на свој начин тако што пас ради појединачно, а не у пару. Све друго је чиста имитација енглеског модела. Задњих неколико деценија знатно су повећали број и типове утакмица са тежиштем ка свестраном раду пса, закључно са апортом. Из најновијег правилника о такмичењима види се да другачије гледају и на одређене критеријуме.

Италијанска кинологија се јако развила, првенствено са бројним и разноликим утакмицама спортског значаја где је укључен велики број младих. Овој врсти спорта прилазе и многи ловци због све мање природне дивљачи у ловиштима. Задњих година и они су доста урадили избором врхунских грла погодних за практични лов.

Према времену организовања сада се у свету изводе пролећне, летње, јесење и разне специјализоване утакмице. Пролећне су најбројније јер им у прилог иде што је вегетација још увек ниска, што омогућава праћење рада пса. Утакмице се изводе у време ловостаја и парења у ловиштима која су добро насељена са дивљачи. Јаребице су у паровима када боље издржавају, а испуштају слабији мирис због лоше кондиције, тако да се лакше уочавају финесе њуха. На утакмицама савезног значаја могу се додељивати кандидатуре САСТ – и резервна, а на међународним С.А.С.И.Т.

испит урођених особина оцењује се: нос, тражење, стајање, секундирање, брзина, истрајност, понашање на пуцањ, послушност

пољска утакмица птичара без одстрела дивљачи оцењује се као и код испита урођених особина, плус мирно полетање пернате дивљачи и на зеца, као и водљивост

пољска утакмица птичара са одстрелом дивљачи поред наведених дисциплина из претходног случаја оцењује се још: доношење рањене пернате и длакаве дивљачи по трагу, доношење изгубљене пернате дивљачи, одложност, начин доношења и предаје зеца и пернате дивљачи

проширена пољска утакмица птичара поред наведених дисциплина из претходног случаја оцењује се још: тражење са пуштеном пловком и доношење из дубоке воде

свестрана утакмица птичара поред наведених дисциплина из претходног случаја оцењује се још: рад по трагу рањене срнеће дивљачи, облајавање,

шарење, грмарење, проналажење лисице по трагу и доношење лисице по трагу и доношење лисице преко препона и понашање на стајалишту.

ПАРЕЊЕ

Да би потомство било добро и лепо, важан је услов одабирања за парење најбољих јединки. Најбоље податке даје сам родовник, јер се из њега види генеологија сваке јединке, као и евентуалне награде на утакмицама и изложбама. Већи акценат треба ставити на рад него на лепоту. На потомке се преноси спољни иглед оца, а ловне особине мајке. Важно је, при томе, обратити пажњу на здравствено стање јединки и полну зрелост (не пре 18 месеци старости). Женка има терање два пута годишње и траје око три недеље, обично у пролеће и у јесен. Акт парења обично се врши између 9 и 14 дана, рачунајући од дана почетка крварења. Други скок треба да буде 48 часова после првог. Везивањем од 15 до 20 минута полни орган набрекне и семе иде директно у материцу. Младој куји треба понекад помоћи држећи јој главу међу ногама, а задњи део тела подићи руком навише. Да бисмо установили спремност женке да прими мужјака, притиснемо је за слабински део и ако се улеже и врти репом, спремна је за парење. Мужјака никада не доводи код женке, већ женку код мужјака, јер ће мужјак временом почети сам да лута. Женку пре парења дехелмитисати.

СКРАЋИВАЊЕ РЕПА

Бретон се рађа са или без репа. Понекад су сва штенад у једном леглу природно кратког репа, док у другом могу сви бити дугог репа. Седам или осам дана по кођењу најповољније је приступити скраћењу репа, јер тада штене осећа мањи бол, а рана лако зараста. Ако неко штене има кратак реп, али ипак дужи него што би требало, потребно га је скратити. Штенад треба одвојити од мајке приликом овог захвата. Помоћних ухвати штене и затегне му задње ноге испод трбуха. Маказе треба дезинфиковати алкохолом. Реп одсећи на два центиметра од сапи. Нема никакве потребе да се води рачуна о чланку. Затим се кожа вуче према сапима да се појави чланак, па се затим одсече још пола центиметра од врха. Онда се пушти да се кожа врати на своје место и подвезе се стерилним концем. На рану можемо

капнути неколико капи колодијума раствореног у етру. Један сат касније конач одсећи, а штенад вратити мајци. Мирис етра не дозвољава мајци да лиже и повређује штенад.

Литература:

<http://www.dogbreedinfo.com/>
предавања кинолошке секције
лична искуства

Садржај:

Стандард Епањел Бретона.....	2
Епањел Бретон у лову.....	5
Епањел Бретон у свету.....	6
Женка или мужјак.....	7
Такмичења у раду.....	8
Парење.....	9
Скраћивање репа.....	9